

Friday 3 June 2011 13.30 – 16.30

MES.13 INTERMEDIATE HEBREW

*Candidates offering **one** section only must answer **all** questions in that section. Candidates studying both classical Hebrew and modern Hebrew must offer **two** language questions from questions 1-4 and **one** specified text question from questions 5-6 in Section a and **one** language question from questions 7-9 and **one** specified text question from questions 10-11 in Section B.*

*Write your number **not** your name on the cover sheet of **each** section booklet that you use.*

STATIONERY REQUIREMENTS

*20 Page Answer Book x 1
Rough Work Pad*

You may not start to read the questions printed on the subsequent pages of this question paper until instructed that you may do so by the Invigilator

SECTION A (Classical Hebrew)

1. Translate the following unseen passage into English [15 marks]:

2:1 וַיַּעַל מִלְאֲדֵי־יְהוָה מִן־הַגְּלִגְלִי אֶל־הַבְּכִים וַיֹּאמֶר אֲעֵלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם
וְאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתִּיכֶם וְאָמַר לֹא־אֶפְרָר בְּרִיתִי
אֶתְכֶם לְעוֹלָם: 2:2 וְאַתֶּם לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבַּחוֹתֵיהֶם
תִּתְצֹזוּ וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי מֵהַיּוֹמָה זֹאת עֲשִׂיתֶם: 2:3 וְגַם אֶמְרָתִי לֹא־אֶגְרֹשׁ אוֹתֶם
מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לְכֶם לְצִדִּים וְאֵלֵהֶיחֶם יִהְיוּ לְכֶם לְמוֹקֵשׁ: 2:4 וַיְהִי כַּדְבָר מִלְאֲדֵי
יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאֲלוּ הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ:
2:5 וַיִּקְרְאוּ שְׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בְּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לַיהוָה:

Judges 2:1-5

2. Translate into English the following unseen passage [8 marks] and vocalize it on the extra copy of the paper [7 marks]:

14:1 וַתֵּשֶׂא כָל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכוּ הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא
14:2 וַיִּלְנוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים כָּל
הָעֵדָה לוֹ מִתְּנוּ בָאָרֶץ מִצְרַיִם אוֹ בַמִּדְבָר הַזֶּה לוֹ מִתְּנוּ
14:3 וְלֹמָה יִהְיֶה מִבִּיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בַּחֲרֵב
נַשִּׁינוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לְבֹז לְבֹז הַלּוֹא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרַיִמָּה 14:4 וַיֹּאמְרוּ
אִישׁ אֶל אַחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשׁוּבָה מִצְרַיִמָּה

Numbers 14:1-4

3. Translate the following passage into vocalized Biblical Hebrew [15 marks]:

³ Now there were four men who were lepers at the entrance to the gate; and they said to one another, "Why do we sit here till we die?" ⁴ If we say, 'Let us enter the city,' the famine is in the city, and we shall die there; and if we sit here, we die also. So now come, let us go over to the camp of the Syrians; if they spare our lives we shall live, and if they kill us we shall but die." ⁵ So they arose at twilight to go to the camp of the Syrians; but when they came to the edge of the camp of the Syrians, behold, there was no one there. ⁶ For the Lord had made the army of the Syrians hear the sound of chariots, and of horses, the sound of a great army."

2 Kings 7:3-6

4. Write a linguistic commentary on the following unseen passage [15 marks]:

1:1 והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים ולא יחס לו: 1:2 ויאמרו לו
 עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי-לו סכנת
 ושכבה בחיקך וחס לאדני המלך: 1:3 ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל
 וימצאו את-אבישג השונמית ויבאו אתה למלך: 1:4 והנערה יפה עד-מאד
 ותהי למלך סכנת ותשרתהו והמלך לא ידעה: 1:5 ואדניה בן-חגית מתנשא
 לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש רצים לפניו:
 1:6 ולא-עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה עשית וגם-הוא טוב-תאר מאד
 ואתו ילדה אחרי אבשלום:

5. Translate the following specified passage [10 marks] and comment as requested
 below [10 marks]

1:11 ותדר גדר ותאמר יהוה צבאות אס-ראה תראה | בעני אמתך וזכרתני
 ולא-תשכח את-אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל-ימי
 חיי ומורה לא-יעלה על-ראשו: 1:12 והיה כי הרבתה להתפלל לפני יהוה
 ועלי שמר את-פיה: 1:13 וחנה היא מדברת על-לבה רק שפתיה נעות וקולה
 לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: 1:14 ויאמר אליה עלי עד-מתי תשתכרין
 הסירי את-ייגך מעליך: 1:15 ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת-רוח
 אנכי ויזן ושכר לא שתיתי ואשפך את-נפשי לפני יהוה: 1:16 אל-תתן
 את-אמתך לפני בת-בליעל כי-מרב שיחי וכעסי דברתי עדהנה: 1:17 ויען
 עלי ויאמר לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את-שלתך אשר שאלת מעמו:
 1:18 ותאמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרךך ותאכל ופניה
 לא-היו-לה עוד: 1:19 וישכמו בבקר וישתחוו לפני יהוה וישבו ויבאו
 אל-ביתם הרמתה וידע אלקנה את-חנה אשתו ויזכרה יהוה: 1:20 והי
 לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את-שמו שמואל כי מיהוה
 שאלתיו:

1 Samuel 1:11-20

Comment on the last clause of verse 18, and on the explanation of the name Samuel in
 verse 20.

(TURN OVER)

6. Translate the following specified passage [10 marks] and comment as requested below [10 marks]

1:11 וַתֹּאמֶר נַעֲמִי שְׁבֹנָה בְּנֹתִי לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי הָעוֹד־לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהָיוּ
 לָכֶם לְאִנְשֵׁים: 1:12 שְׁבֹנָה בְּנֹתִי לָכֵן כִּי זָקַנְתִּי מִהַיּוֹת לְאִישׁ כִּי אִמְרַתִּי יִשְׁלִי
 תִּקְוָה גַם הָיִיתִי הַלְיָלָה לְאִישׁ וְגַם יִלְדֹתִי בָנִים: 1:13 הֲלֹהֶן | תִּשְׁבְּרָנָה עַד
 אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ הֲלֹהֶן תִּעֲגְגְנָה לְבַלְתִּי הַיּוֹת לְאִישׁ אֵל בְּנֹתִי כִּי־מֵר־לִי מְאֹד מִכֶּם
 כִּי־יֵצְאָה בִּי יַד־יְהוָה: 1:14 וַתִּשְׁנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשְׁק עַרְפָּה לַחְמוֹתָהּ
 וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ: 1:15 וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתָּךְ אֶל־עַמָּה וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוֹבִי
 אַחֲרַי יְבַמְתָּךְ: 1:16 וַתֹּאמֶר רוֹת אֶל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעִזְבֹּךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרַיךְ כִּי
 אֶל־אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַיךְ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיְנִי אֵלַיִן עִמָּךְ עִמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי: 1:17 בְּאֲשֶׁר
 תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקְבְּרָ כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יִסִּיף כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי
 וּבֵינְךָ: 1:18 וַתֵּרָא כִּי־מִתְאַמְצָת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתַּחֲדֵל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ:
 1:19 וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם עַד־בֹּאֲנָה בַּיִת לָחֶם וַיְהִי כַּבֹּאֲנָה בַּיִת לָחֶם וַתֵּחֶם
 כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמְרָנָה הַזֹּאת נַעֲמִי: 1:20 וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אֶל־תִּקְרָאנָה לִּי
 נַעֲמִי קְרָאן לִי מֵרָא כִּי־הִמְר שְׂדֵי לִי מְאֹד:

Ruth 1:11-20

Comment on the forms הֲלֹהֶן (verse 13), תִּעֲגְגְנָה (verse 13), מִכֶּם (verse 13), כִּי (verse 17).

SECTION B (Modern Hebrew)

7. From the **adjectives** given below the lines of the following sentences, select the correct form for each space indicated and write it on the extra copy of the paper (when appropriate add the definite article) [15 marks]:

- בפולין נמצאים אתרי תיירות _____, שכדאי לבקר בהם וביניהם העיר _____ טורון.
נפלא היסטורי
- טורון היא עיר _____ ו _____, מצפון-מערב לוורשה. הדרך אליה _____
עתיק מיוחד מעניין
- ועוברת באזורים _____, ועל כביש _____.
כפרי מיוחד מצוין
- האסטרונום _____, קופרניקוס נולד בטורון, בבית מס' 17. בבית קיים עתה
מפורסם
- מוזיאון _____ . על שמו קיימת גם אוניברסיטה _____ למדעים _____.
מרשים ייחודי מדויק
- בטורון אפשר לראות בתים _____ ו _____, באופן אמנותי.
פרטי ציבורי מקושט

(TURN OVER)

8. From the list of **conjunctions** given below the lines in the following sentences, select the most appropriate one for each space indicated and insert it on the extra copy of the paper [15 marks]:

1. תמר היתה עייפה מאוד _____ הלכה עם חברים לקולנוע.
לכן, אף על פי ש, בכל זאת
2. _____ האישה הייתה רעבה, היא קנתה פיצה גדולה.
מפני, בגלל, מכיוון ש
3. היינו עסוקים _____ הטלפון צלצל.
בזמן, כאשר, לפני
4. כתבתי מכתב למשרד החינוך, _____ יסדרו לי עבודה בנגב.
כדאי ש, כדי ש, אחרי ש
5. _____ הקשיים הצליח בן-יהודה להחיות את השפה העברית.
בגלל, אף על פי ש, למרות
6. _____ היא למדה לנהוג, _____ היא קנתה מכונית.
לפני כן, קודם, אחרי כן _____ אחרי, אחרי כן, כאשר
7. הוא גר רחוק מהפקולטה, _____ לא הגיע בזמן להרצאה.
בגלל, מפני ש, לכן
8. הכביש נסגר _____ התאונה.
כדי, בשל, למרות
9. _____ חיפשתם עבודה הייתם מוצאים.
בגלל, אילו, כאשר
10. הוא הגיע מאוחר לשיעור _____ יצא מהבית בשש בבוקר.
על אף, בכל זאת, אף על פי ש
11. _____ עבדתי כל היום, אני יוצאת הערב .
למרות, אף על פי כן, אף על פי ש
12. דבר ראשון תלמדו לבחינה, ו _____ תלכו לבלות.
אחרי, אחרי ש, אחר כך
13. ישראל עושה הרבה _____ השלום, אך _____ אין שלום.
בגלל, למען, כאשר _____ לכן, למרות, למרות זאת

9. Write a **summary** in **Hebrew** of the following passage. The summary should not exceed 130 words [15 marks]:

בנימין זאב הרצל

הרצל נולד בשנת 1860 בבודאפשט. הוא למד בבית-ספר יהודי. אחרי שנים רבות כתב ביומנו: "בבית-הספר היהודי קיבלתי מכות, כי לא זכרתי בדיוק את סיפור 'יציאת מצרים'.

אחרי שנים רצו לתת לי מכות כי זכרתי יותר מדיי את יציאת מצרים".
בשנת 1878 עברה משפחתו לווינה, שם למד משפטים. אך הוא לא עסק במשפטים, אלא בספרות ובעיתונאות. הוא היה כתב של עיתון וינאי חשוב בפריז.

בעבודתו כעיתונאי הרצל היה צריך לכתוב על משפט דרייפוס. דרייפוס היה קצין יהודי בצבא הצרפתי, שהואשם בריגול. דרייפוס חזר ואמר שהוא לא אשם, אך בית-המשפט קבע, שהוא אשם. כאשר יצא הרצל מאולם בית-המשפט, שמע את האנשים בחוץ צועקים: "מוות ליהודים!". אז הבין הרצל שדרייפוס הואשם בריגול, רק משום שהוא יהודי.

הבעיה היהודית העסיקה את הרצל יותר ויותר. הוא התחיל לחפש פתרון לבעיה הזאת והבין שהפתרון היחיד הוא, שהיהודים יעזבו את הארצות בהן הם גרים ויתרכזו בטריטוריה משלהם.

בפריז התחיל הרצל לכתוב את הספר "מדינת-היהודים". בספר כתב: "מדינת-היהודים היא צורך השעה, ועל-כן עתידה היא לקום. אם רק מעטים יקבלו את הרעיון- הוא יהיה לצחוק, אבל אם רבים במני עמנו יקבלו את הרעיון, לא יהיה קשה לעשותו... ההצעה פשוטה מאוד, והיא צריכה להיות פשוטה, כדי שתהיה מובנת לכולם... ייתנו לנו חלק ארץ (טריטוריה), אשר יספיק לכל מה שעם צריך כדי לשבת בו ולחיות בחופש והשאר- נעשה בעצמנו... אם בכלל יש לעם זכות על ארץ, צריכים העמים המאמינים בתנ"ך לכיר בזכות היהודים על ארץ-ישראל... אנו נעשה דגל חדש של היהדות, הדגל יהי לבן, ועליו – שבעה כוכבי זהב. הצבע הלבן מסמל את החיים החדשים והנקיים, ושבעת הכוכבים הם שבע שעות עבודה".

רבים מבין היהודים לא קיבלו את הרעיון ברצינות, ואפילו צחקו על הרצל. רבים חשבו שהוא יצא מדעתו (השתגע).

לציונים ברוסיה- "חובבי ציון"- לא היה הרעיון חדש. פינסקר כתב בשנת 1882 את ספרו "אוטואמסיפציה", שבו בחן את בעית האנטישמיות, וכתב שיש רק פתרון אחד לבעיית היהודים והוא-להקים מדינה לעם היהודי. מסיבה זו קיבלו אנשי "חיבת-ציון" ברוסיה את התוכנית של הרצל בהתרגשות רבה.

הרצל החליט שצריך לכנס קונגרס, שבו יישבו צירים (דליגאטים) של כל העם היהודי, ובו יוכלו להחליט בעצמם על העניינים שלהם. כך נולד הרעיון של הקונגרס הציוני. הקונגרס הציוני הראשון התקיים בבאזל בשנת 1897. בקונגרס הראשון השתתפו 197 צירים. רוב הצירים באו מרוסיה. הרצל רצה שהקונגרס יהיה חגיגי ומלא כבוד, וביקש מהצירים ללבוש בגדי-חג לכבוד הקונגרס.

(TURN OVER)

כאשר עלה הרצל לבמה, היה שקט מוחלט באולם, והיתה הרגשה כאילו מלך חדש קם
פתאום לעם היהודי.

הקונגרס החליט שהציונות רוצה למצוא מקלט בטוח וחוקי לעם ישראל בארץ-
ישראל.

הרצל כתב אז ביומנו: "בבאזל יסדתי את מדינת היהודים. אילו אמרתי זאת היום
בקול גדול- היו צוחקים לי, אך בעוד חמש שנים, אולי, ובטח בעוד חמישים שנה-
יכירו בזה כולם". 50 שנה מאוחר יותר קמה מדינת-ישראל.

הרצל נפטר בשנת 1904, בן 44 שנים, ונקבר בווינה.
כשקמה מדינת ישראל החליטה הממשלה, בשנת 1949, להעביר את עצמותיו
לירושלים. עתה נמצא קברו בהר הרצל בירושלים.

Chapters in Jewish History
Jerusalem 1997 (pp. 56-59)

10. Translate the following passage and comment as requested below. [15 marks]

מעשה בפרה אדומה, והמעשה קרה לפני ימים לא רבים בעיר קטנה סמוכה לחורן, מקום מושב רבי אחד; ואמנם אני, המספר, לא הייתי שם ולא ראיתי את הדברים בעיני, אבל שמעתים מפי אנשים נאמנים. לא אכחד, המעשה מרגיז מעט. רגע אמרתי: אכסה על זה, וכרגע אמרתי: יכתב זה לעינינו.

הנה אנו בני הדור הולכים למות, וקם אחרינו דור אשר לא ידע אבותיו ומהלך חייו בגולה, – והיה אם יקרא בספר ויבקש לדעת מהחיים האלה על-ידי קרי וכתוב, ידע מה היו חיינו אז, ידע גם את האור גם את הצללים. ידע כי היינו יהודים, אבל גם בני בשר ודם, ועם כל מה שמשמע בזה...

בעיר נְשִׁיָה הקטנה היה שו"ב אחד, שהיתה לו "קבלה" על שחיטות, וכבר היה קרוב להשיג משרה של שו"ב שני בעיר אחת; והנה נמצא בו פסול ולא יכול עוד להיות שו"ב בישראל.

Mica Yosef Berdichevski, 'Parah Adumah', *Kol Kitvey Bin-Gorion (Berdichevski)*, (Dvir, Tel Aviv, 1965), p. קפא

Discuss the complex perspective of the narrator on the events described in the story.

(TURN OVER)

11. Translate the following passage and comment as requested below.

באותה הרכבת הקטנה, הבאה "לקחת עצים", הם היו צריכים לבוא – משם, ממקום-הבלהות. מאותו המקום, שאדמתו שממה, עציו גודעו ומשכנותיו נהרסו; מאותו המקום, שארבעת-חמשת איכריו-כורמיו שילמו לחיילים השוכנים בבתיהם, שיקצצו את שרידי עצי השקדים שלהם, של האיכרים, ויביאו להם, לאיכרים, להסקה; מאותו המקום, שדורה בלתי טחונה הוא לחם-החוק, למלא בטן, לבלתי חוש ברעב; מאותו המקום, שסוכות רטובות ומלאות רמשים, עכברים ורפש וצחנה של חדשים וירחים נתנו צל-קורה לנשים וילדים קפואי-קור-חורף ואחוזי-עוית-מחלות; מאותו המקום, שארבע-חמש נפשות מן המאות היו מובלות מתות יום-יום אל מחוץ למחנה; מאותו המקום, שלא היה בו על מה להשכיב את עשרות החולים החדשים יום-יום ולא היתה שום כתונת להלביש אותם ולא סדין לפרוש תחתייהם; מאותו המקום, שכל גריו לא עשו כלום, לא נקפו אצבע לרווחתם, וכל מלאכתם היתה להאזין ליריות, להתנכח בתכסיסי מלחמה ולגנוח ולהתאונן: "אוי, ועד-ההגירה הוא בעוכרנו!.. הוא הרגנו!.."

Yoself Chaim Brenner, 'Ha-Motza' in *Kol Kitvey Brenner* (Hakibutz Hameuchad, Tel Aviv, 1960), p. 450

Discuss 'HaMotza' as a text that describes the disillusionment with the new Jewish life in the Land of Israel.

END OF PAPER